

**ХАРКІВСЬКИЙ ПРИВАТНИЙ
ЛІЦЕЙ «АНГСТРЕМ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Інструкція з охорони праці № 1

Вступний інструктаж

2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора
Харківського приватного
ліцею «Ангстрем»
Харківської області

від 20.01.2021 № 03

Вступний інструктаж з питань охорони праці

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Дата створення підприємства: 28.10.2015

Напрямок діяльності: надання освітніх послуг у сфері загальної середньої освіти

Дата відкриття: 16.02.2016

Назву змінено: 27.11.2020 (наказ директора від 27.11.2020 № 54)

Харківський приватний ліцей «Ангстрем» Харківської області (далі – Ліцей «Ангстрем») є приватним закладом та знаходиться у приватній власності.

Юридична адреса Ліцею «Ангстрем»: проспект Незалежності, будинок 10, місто Харків, 61022.

Повне найменування українською мовою:

Харківський приватний ліцей «Ангстрем» Харківської області

Скорочене найменування українською мовою: Ліцей «Ангстрем»

Повне найменування російською мовою:

Харьковский частный лицей «Ангстрем» Харьковской области

Скорочене найменування російською мовою: Лицей «Ангстрем»

Ліцей «Ангстрем» є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунок в установі банку, печатку, штамп, бланки з власними реквізитами, ідентифікаційний код.

Ліцей «Ангстрем» у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами МОН України, інших центральних органів виконавчої влади, Департаменту освіти Харківської міської ради, Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, рішеннями Учасників (Засновників), цим Статутом.

Ліцей «Ангстрем» здійснює освітній процес за дистанційною та екстернатною формами навчання з використанням технологій дистанційного та очно-дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти у вигляді навчальних та корекційно-розвиткових занять, вебінарів, онлайн форумів та конференцій, самостійної роботи учнів із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, дослідницької, пошукової та проектної діяльності, навчальних ігор, індивідуальних консультацій та очних сесій двічі на рік.

Мова навчання — російська, українська.

2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ»

2.1. Інструкція розроблена згідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29.01.1998 № 9 (у редакції наказу Мінсоцполітики від 30.03.2017 № 526).

2.2. Законодавство про охорону праці складається із Закону України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-ХІІ (далі — Закон про охорону праці), Кодексу законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VІІІ (КЗпП) та інших нормативних актів.

Охорона праці — це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження здоров'я і працездатності людини у процесі праці.

За Законом про охорону праці державна політика у галузі охорони праці базується на принципах:

- пріоритету життя і здоров'я працівників щодо результатів виробничої діяльності підприємства, повної відповідальності роботодавця за створення безпечних і здорових умов праці;
- комплексного розв'язання завдань охорони праці на основі загальнодержавної, галузевих, регіональних програм із цього питання та з урахуванням інших напрямів економічної і соціальної політики, досягнень у галузі науки і техніки та охорони довкілля;
- соціального захисту працівників, повного відшкодування шкоди потерпілим від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;
- встановлення єдиних вимог із охорони праці для всіх підприємств і суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм власності та видів діяльності.

2.3. Трудовий договір — угода між працівником і власником підприємства, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією

угодою з підпорядкуванням внутрішньому трудовому розпорядку, а власник — виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором й угодою сторін.

Перерву для відпочинку і харчування надають, як правило, за погодженням із вищим керівництвом.

Праця жінок на виробництві захищена такими нормами законодавства:

- про заборону застосування праці жінок на важких роботах і на роботах зі шкідливими умовами праці (ст. 10 Закону про охорону праці);
- про заборону перенесення і пересування жінками важких речей, які перевищують встановлені для них граничні норми (ст. 10 Закону про охорону праці);
- про відпустку у зв'язку з вагітністю, пологами та доглядом за дитиною (ст. 17 Закону України «Про відпустки» від 15.11.1996 № 504/96-ВР) тощо.

2.4. Працівники зобов'язані дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку. За порушення трудової дисципліни до працівника застосовують заходи стягнення згідно зі статтею 147 КЗпП — догана; звільнення.

2.5. Органами державного нагляду за охороною праці є інспекції та служби згідно з законодавством.

Права наглядових органів:

- у будь-який час відвідувати і перевіряти підприємства щодо дотримання законів із охорони праці;
- направляти приписи про усунення порушень;
- зупиняти роботу на тих ділянках, де є порушення, що загрожують життю людей;
- притягати до відповідальності винних у порушенні нормативних актів із охорони праці.

2.6. Власник підприємства зобов'язаний:

- створити умови праці відповідно до нормативних актів із охорони праці;
- створити систему управління охороною праці;
- призначити відповідального з питань охорони праці;
- провести атестацію робочих місць (за необхідності) і розробити заходи щодо усунення шкідливих факторів;
- розробити заходи щодо поліпшення умов праці;
- розробити інструкції з охорони праці, регулярно проводити навчання безпечного експлуатування технологічного обладнання тощо.

2.7. Працівник зобов'язаний знати і виконувати:

- вимоги нормативних актів із охорони праці;
- правила безпечного експлуатування машин, механізмів, устаткування;
- правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства;
- проходити в установленому порядку попередній та періодичний медогляди;
- співпрацювати з адміністрацією підприємства щодо організації безпечних і здорових умов праці;
- вживати заходів для усунення будь-якої виробничої ситуації, яка загрожує життю, здоров'ю людей або навколишньому середовищу;
- повідомляти про небезпеку безпосередньому керівнику або посадовій особі.

2.8. За порушення законодавства про охорону праці винних працівників притягують до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної та кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством.

2.9. Під час укладання трудового договору адміністрація має під розписку поінформувати особу, яку приймають на роботу, про умови праці на підприємстві, наявність на робочому місці небезпечних і шкідливих виробничих факторів, можливі наслідки їх впливу на здоров'я та про права особи на пільги і компенсації за роботу в таких умовах відповідно до законодавства і колективного договору. Заборонено укладати трудовий договір із тими, кому за медичним висновком за станом здоров'я протипоказана запропонована робота.

2.10. Адміністрація підприємства може за свої кошти організувати попередній медичний огляд під час прийняття на роботу і періодичні медичні огляди працівників, зайнятих на важких роботах, роботах зі шкідливими або небезпечними умовами праці, а також щорічний огляд осіб віком до 21 року. Професії, працівники яких підлягають медичному огляду, встановлює Міністерство охорони здоров'я України.

Якщо працівник із неповажної причини ухиляється від медичного огляду, адміністрація має право притягнути його до адміністративної відповідальності та відсторонити від роботи без збереження заробітної плати.

Адміністрація на прохання працівника або за власною ініціативою має організувати позачерговий медичний огляд, якщо працівник вважає, що стан його здоров'я погіршується через умови праці.

2.11. Усі працівники під час прийняття на роботу й у процесі трудової діяльності проходять навчання, інструктажі з питань охорони праці, надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках, про правила поведінки при виникненні аварійних ситуацій.

Працівників допускають до самостійної роботи після вступного та первинного інструктажів, навчання (стажування), перевірки теоретичних знань і набуття навичок безпечних методів праці.

Допускати до роботи працівників, які не пройшли навчання та перевірку знань із питань охорони праці, заборонено.

3. ПОРЯДОК РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

3.1. Розслідуванню й обліку підлягають нещасні випадки, що сталися на території підприємства, поза територією підприємства, під час виконання трудових обов'язків або в інтересах виробництва, у робочий час, а також у відрядженні тощо, через які працівник втратив працездатність на один робочий день і більше, а також випадки смерті на підприємстві.

3.2. Під нещасним випадком або травмою розуміють раптовий вплив на організм людини зовнішнього фактору, що порушує анатомічну цілісність тканин і функціональні процеси, що протікають у них. Це травми, отруєння, теплові удари, обмороження; ураження електричним струмом, блискавкою; ушкодження через аварії, пожежі, стихійні лиха, контакт із тваринами тощо.

3.3. Адміністрація має розслідувати та вести облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій відповідно до Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою КМУ від 30.11.2011 № 1232. Розслідують та ведуть облік нещасних випадків, які сталися як протягом робочого часу (зі встановленими перервами), так і під час робіт у надурочний час, вихідні та святкові дні.

3.4. Нещасний випадок можуть визнати не пов'язаним із виробництвом, якщо за результатами розслідування встановлять, що він стався, коли потерпілий:

- виготовляв в особистих цілях без дозволу адміністрації будь-які предмети;
- самовільно використовував в особистих цілях без дозволу транспортні засоби, механізми, устаткування, інструменти або інші предмети і матеріальні цінності;
- перебував у стані сп'яніння, яке настало через те, що працівник вживав алкоголь або застосовував у виробництві технічні спирти, наркотичні й інші подібні речовини.

4. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

4.1. Кожен працівник зобов'язаний знати:

- правила пожежної безпеки, встановлені для його робочого місця;
- де є найближчий сповіщувач (телефон) і способи виклику пожежної охорони;

- розміщення засобів пожежогасіння, їх призначення та як ними користуватися.

4.2. Територію підприємства необхідно утримувати в чистоті і порядку. Заборонено допускати захаращення, забруднення доріг, під'їздів, майданчиків навколо виробничого обладнання, доступів до протипожежного обладнання, засобів пожежогасіння та зв'язку.

4.3. Курити на території підприємства дозволено лише у спеціально відведених місцях.

4.4. Об'єкти підприємства потрібно обладнати первинними засобами пожежогасіння згідно з нормами. Усі засоби пожежогасіння, розміщені у приміщеннях, мають бути справними й готовими до негайного використання.

4.5. Якщо виникла пожежа, працівник зобов'язаний негайно припинити роботу, вимкнути загальний рубильник, викликати представників пожежної охорони за телефоном 101 та почати гасити пожежу наявними засобами пожежогасіння, якщо це не загрожує життю та безпеці.

5. ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА ПРИ НЕЩАСНИХ ВИПАДКАХ

5.1. При нещасному випадку своєчасна долікарська допомога має вирішальне значення для здоров'я і життя потерпілого.

5.2. Долікарську допомогу необхідно надати негайно. Варто пам'ятати, що долікарська допомога не замінює кваліфіковану медичну допомогу. Окрім надання долікарської допомоги, потрібно викликати швидку або доставити потерпілого до медичного закладу.

5.3. У місцях, де постійно перебувають працівники, мають бути аптечки з набором медичних засобів. Із заходами долікарської допомоги потрібно ознайомити усіх працівників.

5.4. При легких забоях без пошкодження шкіри на травмовану ділянку варто накласти холодний компрес. При сильних ударах потерпілого необхідно обережно покласти на носі, розстебнути йому одяг. Якщо немає відкритої рани, прикласти до забитих місць холодний компрес.

5.5. При пораненнях, навіть невеликих, варто вжити усіх заходів, щоб уникнути забруднення рани. Адже в організм людини можуть проникнути мікроби, що викликають небезпечні захворювання. Тому не можна промивати рану водою, змащувати будь-якими мазями, посипати порошком тощо. Рану потрібно покрити стерильним перев'язувальним матеріалом і

перев'язати бинтом. Для цього використовують індивідуальний перев'язувальний пакет, що є в аптечці.

Той, хто надає допомогу, має попередньо вимити руки з милом. Якщо це зробити неможливо, то потрібно змастити пальці спиртовим розчином йоду. Однак навіть вимитими руками доторкатися до рани не можна. При незначному пораненні кінцівки, щоб зупинити кровотечу, потрібно підняти кінцівку вгору. Також можна придавлювати рану пальцями, попередньо наклавши на неї пов'язку зі стерильного бинта.

5.6. При сильній кровотечі необхідно здавлювати кровоносні судини, що живлять ділянку поранення пальцями, джгутом або закруткою.

Джгут або закрутку накладають на кінцівки так, щоб кровоносні судини були притиснуті до кістки. Як джгут застосовують пружну розтягнуту тканину, гумову трубку, підтяжки тощо. Накладений джгут потрібно тримати не більше 1,5-2 годин, інакше кінцівка, на яку його наклали, може омертвіти.

Якщо напихати немає матеріалу для джгута, кровотечу можна зупинити закруткою. Для цього можна використати рушник, мотузку тощо. Матеріал обмотують навколо кінцівки і зав'язують вузлом. У вузол вставляють паличку і записку із зазначенням точного часу, коли перев'язали кінцівку. Паличкою закручують вузол доти, доки кровотеча не зупиниться.

5.7. Термічні опіки (вогнем, струмом тощо) бувають:

- першого ступеня, якщо опік викликав тільки почервоніння шкіри;
- другого ступеня, коли через опік порушилися верхній і роговий шари шкіри і всередині утворилися бульбашки;
- третього ступеня, коли опік глибоко поширюється на підшкірну клітковину, м'язи і судини з обвуглюванням шкіри.

Під час допомоги необхідно загасити на потерпілому палаючий або тліючий одяг та накинути на нього наявний напихати одяг або кошму. Якщо це зробити не можна, потерпілий має кататися по землі, щоб одяг припинив горіти і тліти.

При важких опіках потрібно обережно зняти одяг і взуття. Ліпше розрізати їх. Забруднена рана може довго не гоїтися. Тому не можна торкатися руками обпеченого місця, змащувати його будь-якими мазями або розчинами.

Обпечену поверхню варто покрити стерильним матеріалом із пакета та перев'язати бинтом. Потерпілого потрібно направити до медпункту.

5.8. При ураженні електричним струмом порятунок потерпілого залежить від того, як швидко його звільнять від дії струму та нададуть долікарську допомогу.

Щоб допомогти людині, яку уразило струмом, необхідно якнайшвидше припинити дію струму. Якщо потерпілий перебуває на висоті

(наприклад на сходах), то перед тим, як вимкнути електричний струм, потрібно вжити заходів для того, щоб потерпілий не забився під час падіння.

Якщо не можливо швидко вимкнути подачу електричного струму, необхідно відвести потерпілого від струмопровідних частин. При цьому потрібно пам'ятати, що без запобіжних заходів торкатися до людини, що перебуває під напругою, небезпечно для життя.

Якщо установка розміщена під напругою, то для того, щоб відвести потерпілого від струмопровідних частин (або від проводу), варто користуватися сухим одягом, дерев'яним предметом або іншими сухими непровідниками.

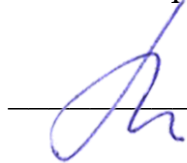
Щоб відвести потерпілого від струмопровідних частин, можна також взятися за його одяг, якщо він сухий і відстає від тіла, наприклад із підлоги. Людина, яка надає допомогу, має надягти гумові рукавички, калоші. Вона має стояти на ізоляторі (гумовий килимок, сухе дерево). Рекомендують по змозі діяти однією рукою.

Щоб відвести потерпілого від струмопровідних частин, що розміщені під високою напругою, варто надягти гумові боти, рукавички. Діяти потрібно штангою або кліщами, які розраховані для цієї напруги. Якщо потерпілий, якого звільнили від дії струму, знепритомнів, необхідно забезпечити йому доступ свіжого повітря. Якщо у нього порушене дихання, потрібно розпочати штучне вентилявання легенів.

Якщо потерпілий без свідомості, але пульс і дихання стійкі, то його варто зручно укласти на підстилку; розстебнути йому одяг і пояс; забезпечити доступ свіжого повітря; піднести під ніс вату, змочену в нашатирному спирті; окропити обличчя холодною водою. Йому необхідно забезпечити спокій до прибуття швидкої медичної допомоги.

Розробив:

вчитель інформатика

У.В. Новікова

Погоджено:

представник
трудового колективу

В.А. Білоус